

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

Afgiftekantoor: 9820 Merelbeke Centrum
Nr.: P2A6224
VU + afzendadres: Frederik Vercammen,
Bergstraat 16, 9820 Merelbeke

Driemaandelijks magazine – jaargang 20 – nummer 77
Januari – februari – maart 2025

MAGAZINE OVER JEUGDTOERISME

HUISWERK

DOSSIER

VRIJWILLIGERS

In gesprek met minister Depraetere | Binneninrichting
Rookverbod in openlucht | 't Kasteeltje, huis in de kijker

INHOUDSTAFEL

Editoriaal	3
Dossier VRIJWILLIGERS	4
Seizoenstip	16
Kampas	19
CJT ... laat je stem horen	20
Vraag het aan ... CJT	23
Huis in de kijker	24
Nieuwsflash	27
Agenda	28

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

Voor CJT (Centrum voor Jeugdtoerisme vzw) staan Vlaamse jeugdverblijven en kampeerterreinen centraal. We zorgen ervoor dat jeugdgroepen voor hun meerdaagse activiteiten terecht kunnen op een voor hen geschikte locatie, vandaag en morgen. Daarom bouwen we aan de professionele **omkadering en ondersteuning** van uitbaters. We vervullen die rol met oog voor de grote diversiteit in de jeugdverblijfssector.

Voldoende boekingen van jeugdgroepen zijn de beste ondersteuning die CJT de jeugdaccommodaties kan bieden. Daarom stimuleren we een **aanbod dat maximaal tegemoetkomt aan de noden van jeugdgroepen**. CJT is de drijvende kracht achter het platform Kampas, de toegangspoort tot het Vlaamse jeugdtoerisme. Het platform biedt diverse formules aan op maat van verschillende uitbatersprofielen en speelt in op zeer diverse doelgroepen.

CJT is een betrouwbare partner voor beleidsmakers: overheden en andere instanties die een stem verdienen in het jeugdtoeristisch debat. Met uitbaters en vertegenwoordigers van jeugdgroepen (jeugdwerk, onderwijs e.a.) gaan we een structurele dialoog aan. Zo zorgen we voor **standpunten die doordacht, evenwichtig én krachtig op het beleid wegen**. Daarnaast zetten we de maatschappelijke relevantie van het jeugdtoerisme in de kijker.

SAMEN

SOCIAAL

OPEN

DUURZAAM

AVONTUURLIJK

COLOFON

TEKSTEN

Arlena Darragas
Maarten Dekoninck
Bert Gilté
Frederik Vercammen

REDACTIERAAD

Hilde Colman
Danny Horr e
An Goossens
Heide Moreels
Wies Moriau
Piet Termont
Johan Verhegge

EINDREDACTIE

Frederik Vercammen

VORMGEVING

IO - Els De Pauw

DRUK

Lowyck

REDACTIEADRES

Bergstraat 16, 9820 Merelbeke
Tel.: 09 210 57 75
E-mail: info@cjt.be

HuisWerk is een publicatie van
Centrum voor Jeugdtoerisme vzw,
met steun van de Vlaamse overheid.

HuisWerk werd gedrukt op gerecycleerd
chloorvrij papier.

78

HUISWERK

In april verschijnt HuisWerk 78, met daarin
een dossier rond verzekeringen.

Het afsluiten van  e n of meerdere
verzekeringen is een verstandige keuze en
is zelfs verplicht in een aantal gevallen. Het
biedt in de eerste plaats gemoedsrust, maar
zorgt tegelijk voor Financiële bescherming
bij onvoorziene gebeurtenissen. In
het volgende dossier belichten we de
algemene rechtsprincipes, geven we een
overzicht van de verplichte en aanvullende
verzekeringen en gaan we veelvoorkomende
praktijkvoorbeelden belichten.

Heb je zelf algemene vragen of
bezorgdheden rond verzekeringen, mail die
dan tegen eind januari door naar info@cjt.be.
We gaan dan met je case aan de slag.

EDITORIAAL

“Vrijwilligers vormen de ruggengraat van veel jeugdverblijven en kampeerterrainen en spelen dus een cruciale rol in het succes van onze sector”, is op de volgende pagina de openingszin van ons dossier. Het is een waarheid als een koe. In de rest van het dossier komt de meerwaarde van een sterke vrijwilligerswerking uitgebreid aan bod, maar op deze pagina willen we de vrijwilligers in onze sector expliciet in de bloemetjes zetten.

Want laat er geen twijfel over bestaan: zonder vrijwilligers zou jeugdtoerisme nooit kunnen zijn wat het vandaag is. Vooral in het zelfkookgedeelte van onze sector draait heel veel op vrijwilligers, maar ook in volpension zien we dat vrijwilligers vaak complementair zijn met betaalde krachten (die trouwens ook met heel veel passie hun job uitoefenen).

Voor CJT als ondersteuningsstructuur is het niet anders. Onze werkgroepen draaien op de vrijwillige inzet van tientallen uitbaters. Zo zou ons tijdschrift HuisWerk kwalitatief heel wat minder zijn zonder de ideeën en het naleeswerk van onze redactieraad. In de werkgroep Kampas geven uitbaters nuttige feedback voor de werking van het platform. De uitbaters die lid zijn van de werkgroep beleid, helpen ons om de vinger aan de pols te houden en onderbouwde standpunten te formuleren. En ook in andere overlegplatformen en lerende netwerken wordt heel wat kennis gedeeld, je vindt een volledig overzicht op www.cjt.be/werkgroepen.

Een aantal jaar geleden werden heel wat uitbaters bevraagd door een extern onderzoeksbureau, in het kader van de evaluatie van onze decreten. Eén van de onderzoekers wist me toen te vertellen dat ze nog nooit een sector had gezien waar er zoveel openheid is tussen concullega's. Het bleek heel opvallend dat uitbaters met veel plezier elkaar verder helpen, allen met het grote gemeenschappelijk doel voor ogen: jeugdgroepen een fantastische tijd bezorgen. Daar mogen we met z'n allen best trots op zijn.

Voor al dit moois willen we alle gedreven mensen in onze sector uitdrukkelijk bedanken, niet alleen bij de start van het jaar, maar ook bij de start van een nieuwe legislatuur. De Vlaamse regering erkende in haar regeerakkoord trouwens ook de cruciale rol van vrijwilligers en wil op zoek gaan naar nieuwe manieren om hen te ondersteunen. Minister Depraetere, bevoegd voor zowel jeugd als toerisme, zal dit ongetwijfeld genegen zijn. We konden haar al enkele keren kort ontmoeten, in februari trekt ze een hele namiddag uit om met de sector in gesprek te gaan en in dit HuisWerknummer deelt ze alvast haar visie voor de komende jaren.

De onderzoeker had nog nooit een sector gezien waar er zoveel openheid is tussen concullega's.

Met het dossier rond vrijwilligers en het interview met onze minister hebben we al heel wat inhoud verklapt van dit tijdschrift. Eveneens interessant zijn de seizoenstip rond binneninrichting, ons bezoekje aan huis in de kijker 't Kasteeltje en onze andere vaste rubrieken.

Veel leesplezier!

Frederik Vercammen

DOSSIER

VRIJWILLIGERS

Vrijwilligers vormen de ruggengraat van veel jeugdverblijven en kampeerterreinen en spelen dus een cruciale rol in het succes van onze sector. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde en we houden ze allemaal graag zo lang mogelijk aan boord!

Hoe kan je een effectief beleid ontwikkelen om vrijwilligers aan te trekken en te behouden? Welke wetgeving is van toepassing op vrijwilligerswerk en hoe kan je hier optimaal gebruik van maken? In dit dossier belichten we de kracht van vrijwilligerswerk en delen we inspirerende praktijkvoorbeelden.

Cijfers, trends en uitdagingen

Het grootste deel van de jeugdverblijven en kampeerterrinen is afhankelijk van vrijwilligers. Dat heeft te maken met het feit dat zowat 2/3 van de jeugdlogies worden uitgebaat door een vzw en daarnaast zijn er ook nog tientallen jeugdlokalen die verhuren als feitelijke vereniging. Vrijwilligers kunnen in sommige vzw's uiteraard rekenen op personeelondersteuning, maar veel uitbatingen gebeuren op louter vrijwillige kracht. Vrijwilligers verzetten dus bergen werk en doen dit bovendien boordevol passie.

Vrijwilligerswerk speelt uiteraard niet alleen een cruciale rol in onze sector, de hele samenleving plukt er de vruchten van. Uit de nationale DOE-meter, een onderzoek naar vrijwilligersengagement in 2022, blijkt dat vrijwilligers in België werk verrichten dat gelijk staat aan 290 000 voltijdse banen. Bijna acht op tien Belgen (78 %) engageert zich op één of ander manier, waarvan 37 % als vrijwilliger binnen een vereniging of organisatie. Een gelijkaardig cijfer zien we in Vlaanderen en dit aantal zou de voorbije drie jaar zelfs gestegen zijn, van 35 % in 2021 naar bijna 40 % in 2023 (bron: Statistiek Vlaanderen, 2024).

Jawel, je las het goed: een stijging. Nochtans ondervinden veel sectoren, zoals de onze, steeds meer moeite om vrijwilligers aan te trekken en te behouden. Vrijwilligerswerk staat daarmee momenteel onder enorme druk. Hoe kunnen we deze schijnbare tegenstelling verklaren?

We stelden de vraag aan Birgit Loos, stafmedewerker vorming en ondersteuning bij het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk. Elke organisatie die werkt met vrijwilligers, kan bij hen terecht voor vragen over wetgeving en vrijwilligersbeleid. Ze geven advies, bieden trainingen over vrijwilligerswerk en werken samen met lokale besturen en andere partners om vrijwilligerswerk te ondersteunen en te verbeteren.

Klopt het dat meer mensen zich engageren als vrijwilliger?

Eigenlijk zijn er geen goede cijfers over vrijwilligerswerk, want het laatste degelijke onderzoek dateert van 2019. Wat we aanvoelen, is dat cijfers niet zozeer verminderen of stijgen, maar dat wel het soort engagement duidelijk verandert.

Als je je werking niet aanpast aan de nieuwe vrijwilliger, ga je uitbloeien.

— Birgit Loos

Wat zien jullie als de voornaamste oorzaak van de druk op vrijwilligerswerk?

Er is niet één oorzaak, maar er zijn veel verschillende. Zo zijn er erg veel engagementen om uit te kiezen, waarom

zou je dan precies vrijwilligerswerk kiezen? Ook begrijpen veel organisaties nog niet dat de manier waarop vrijwilligers zich engageren veranderd is. Een vrijwilliger die elke week een structureel engagement opneemt, die vind je niet veel meer. Nieuwe vrijwilligers zijn flexibeler ingesteld en veel organisaties willen zich hier niet aan aanpassen. "Dat gaat niet bij ons", zeggen organisaties vaak. Maar als je je niet aanpast, ga je uitbloeien. Vergrijzing is zeker ook één van de oorzaken en het is ook net vaak de oudere generatie die minder wil inzetten op verandering. "We willen verjongen", horen we van bestuursvrijwilligers. Maar dan moet je je oogkleppen afzetten en openstaan voor die nieuwe inzichten.

Hebben jullie al innovatieve benaderingen gezien?

Sommige onderwerpen worden belangrijker: welke impact kunnen we hebben als we vrijwilligerswerk doen? Zo zien we dat engagementen op vlak van natuur, klimaat en circulaire economie boomen. Maatschappelijke impact is belangrijker dan vroeger en nog meer als die impact zichtbaar is. De nieuwe vrijwilliger denkt veel meer na over: "Wat kan ik uit het engagement halen? Ik heb duizenden keuzes, waarom zou ik dit specifieke engagement opnemen? Staat het goed op mijn cv? Leer ik Nederlands? Enz." Daarom is onze grootste tip: kijk door de bril van vrijwilligers, zet in op wat jouw aanbod voor hen kan betekenen. Denk meer na over wat jij kan bieden, in plaats van te focussen op wat je als organisatie nodig hebt.

Voor vrijwilligers hebben momenten van teambuilding een grote meerwaarde.

DE NIEUWE VRIJWILLIGER

Het klassiek beeld van een vrijwilliger is iemand die wil helpen op lokaal niveau, die functiegericht is, op zoek is naar sociale verbinding en hierdoor een vast en langdurig engagement aangaat. Maar dit type vrijwilligers blijkt steeds moeilijker te vinden.

De nieuwe vrijwilliger zoekt voornamelijk naar persoonlijke voordelen uit vrijwilligerswerk, zoals het maken van vrienden, persoonlijke groei en nieuwe ervaringen. Daarnaast speelt flexibiliteit een grote rol. Daarom zijn ze veelal niet gebonden aan één organisatie en gaan ze eerder kortere engagementen aan. Ze zijn niet functiegericht, maar wel taak-, competentie- en impactgericht. Straffer zelfs: veel nieuwe vrijwilligers identificeren zich meer met de taak dan met de organisatie zelf.

Gelukkig zien we dat veel vrijwilligers nog steeds trouw zijn aan hun organisatie en dat klassieke vrijwilligers uiteraard zeker niet uitgestorven zijn, want als je vrijwilligers op een schaal neerzet, zal je merken dat de meesten ergens tussen beide types hangen. Maar wie bij een zoektocht naar vrijwilligers geen rekening houdt met de nieuwe vrijwilliger, vangt wel vaak bot.

FORMEEL VERSUS INFORMEEL VRIJWILLIG ENGAGEMENT

Is de nood aan vrijwillige engagementen gegroeid? Daar lijkt het wel op. Er zouden bijvoorbeeld meer dan 140 000 vzw's zijn en de meeste bronnen zeggen dat dit percentage sinds de eeuwwisseling eerder steeg dan daalde. Maar naast die formele vrijwillige engagementen neemt 33 % van de Belgen (ook) een informeel vrijwillig engagement op, denk bijvoorbeeld aan mantelzorg en burenhulp. Ongeveer één op vijf Vlamingen is ouder dan 65 jaar en dit aantal kan verder toenemen naar één op vier in 2040. Het is dus niet onlogisch dat vergrijzing van de (vrijwilligers)populatie een belangrijke uitdaging vormt en er een dringende nood is aan het aantrekken van jonge(re) vrijwilligers.

TIJDSGEBREK

Tijd vormt vaak de grootste spelbreker. Uit onze uitbatersbevraging in de zomer van 2024 blijkt dat 12 % van de uitbaters aangeeft dat uitbating tijdsopslorpend wordt, al gaat dit niet altijd over vrijwilligers. Dit cijfer is weinig verrassend, want uit de nationale DOE-meter blijkt dat veel burgers in België eigenlijk te weinig tijd hebben voor vrijwilligerswerk. Vooral het vinden van het juiste evenwicht met de tijd voor familie en werk wordt ervaren als het moeilijkste aan vrijwilligerswerk,

naast praktische elementen zoals verplaatsingen. Tijdsgebrek is dan ook de voornaamste reden om vrijwilligerswerk stoppen (26 %). Gezondheid komt op de tweede plaats (23 %).

DE STRIJD OM DE VRIJWILLIGER IS LOSGEBARSTEN

Niemand lijkt nog zonder vrijwilligers te kunnen. Vrijwilligers zijn voor veel organisaties een topprioriteit geworden, ze worden in onze samenleving steeds meer gezien als werkkraft. Ook uit onze uitbatersbevraging bleek dat uitbaten in de toekomst bij 22 % moeilijker (of zelfs onmogelijk) wordt doordat geen opvolgers of nieuwe vrijwilligers worden gevonden. Het vinden van vrijwilligers is voor velen cruciaal om kosten te drukken, anders moeten betalende oplossingen gezocht worden. De vraag naar vrijwilligers is echter groter dan het aanbod.

Wat is (geen) vrijwilligerswerk?

De vrijwilligerswet is van kracht sinds 2006 en bepaalt: "vrijwilligers geven uit vrije wil en onbetaald een stuk van hun vrije tijd aan een organisatie." Met andere woorden, vrijwilligerswerk betekent dat iemand zich inzet voor anderen of de samenleving in de context van een organisatie zonder winstoogmerk.

Wie mag vrijwilligers inzetten?

Vzw's, feitelijke verenigingen (zonder winstoogmerk), lokale afdelingen van een koepel, lokale besturen en overheden die geen winst nastreven en vallen onder de vrijwilligerswet, mogen vrijwilligers inzetten.

Wie mag geen vrijwilligers inzetten?

Vrijwilligen kan nergens waar winst gemaakt wordt, zoals bij bedrijven, zelfstandigen, coöperatieven ... Ook in opdracht van een individu, zoals vrienden of familie, kan je niet vrijwilligen. Dit betekent dat als mensen onbezoldigd werken in een bedrijf, dit niet valt onder de vrijwilligerswet en ze dit dus niet doen als vrijwilliger. Ze hebben als gevolg niet dezelfde bescherming en hun vergoedingen zijn belastbaar.

Omdat je vrijwilligerswerk vrijwillig en ongedwongen moet doen, wordt een stage, PWA-opdracht, gemeenschapsdienst of een alternatieve sanctie doorgaans ook niet beschouwd als vrijwilligerswerk.

Wie kan vrijwilliger worden?

Iemand moet 16 jaar worden in het jaar waarin die start met vrijwilligerswerk. De Belgische nationaliteit is geen vereiste, maar asielzoekers in een collectieve opvang moeten wel goedkeuring vragen aan de verantwoordelijke van het opvangcentrum. Daarnaast geldt voor mensen die een uitkering, leefloon, of een ziekte- of invaliditeitsvergoeding ontvangen, dat zij een meldingsplicht hebben en toestemming nodig hebben van de bevoegde instanties.

Informatieplicht en verzekeringsplicht

De vrijwilligerswet wil vrijwilligers beschermen en legt daarom twee plichten op aan organisaties:

- De informatieplicht houdt in dat je een vrijwilliger bij de start van het engagement de volgende informatie meegeeft: doel van je organisatie, organisatiestructuur, overzicht verzekeringen, eventuele kostenvergoeding en discretieplicht.
- De verzekeringsplicht houdt in dat zowat alle organisaties een verzekering voor vrijwilligers moeten afsluiten. We vertellen je hier graag meer over in ons volgend HuisWerkdossier (nummer 78) rondom verzekeringen.

Reële of forfaitaire onkostenvergoedingen

"Vrijwilligers worden niet betaald omdat ze onbetaalbaar zijn" ... en omdat ze volgens de vrijwilligerswet onbezoldigd zijn en dus simpelweg niet betaald mogen worden. Vrijwilligers mogen wel onder strikte regels een reële onkostenvergoeding (met bewijsstukken) of een forfaitaire onkostenvergoeding ontvangen voor kosten die ze maken. Deze twee systemen mag een vrijwilliger niet met elkaar combineren, maar als organisatie kan je wel verschillende kostenvergoedingssystemen toepassen voor verschillende vrijwilligers.

Als je kiest voor een systeem met forfaitaire onkostenvergoedingen, ben je verplicht om in de boekhouding per vrijwilliger een lijst bij te houden. Als de daggrens of de jaargrens wordt overschreden, zullen voor die vrijwilliger alle vergoedingen die voor hetzelfde belastbare tijdperk voortvloeien uit het vrijwilligerswerk als belastbare inkomsten worden beschouwd (te rapporteren via de individuele fiscale fiche). Wees dus samen met je vrijwilligers aandachtig dat deze grenzen niet overschreden worden. Een modeldocument dat daarbij kan helpen, kan je vinden op de website van het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk.

Een effectief vrijwilligersbeleid

Voor je op zoek gaat naar manieren om vrijwilligers te werven, is het goed om stil te staan bij de vraag: is het eigenlijk wel plezierig om in jouw jeugdlogies vrijwilliger te zijn?

Met een sterk vrijwilligersbeleid kan je ervoor zorgen dat vrijwilligers graag in je organisatie vertoeven en langer actief blijven. Dit beleid helpt je ook te begrijpen wat vrijwilligers motiveert, wat essentiële kennis is bij de werving van nieuwe vrijwilligers. Bij het opmaken van een vrijwilligersbeleid denk je best goed na over onderstaande luiken.

Mensen trekken mensen aan

De voornaamste motivaties om vrijwilligerswerk te doen zijn de interesse in de activiteit (85 %) en het goede gevoel dat mensen hierbij kunnen krijgen (80 %). Daarna volgt de verantwoordelijkheidszin voor anderen (72 %) (Onderzoek Doe-meter 2022). Maar het staat buiten kijf dat het sociale en menselijke aspect een doorslaggevende factor is in je vrijwilligerswerking. Als je verbinding creëert tussen mensen, ontstaat betrokkenheid.

Visie: waarom werk je met vrijwilligers?

Bij veel uitbatingen ligt het antwoord voor de hand: uit noodzaak. Maar daarnaast kunnen vrijwilligers ook een bijdrage leveren aan je missie, zoals community building, diversiteit en inclusie, ontwikkelingskansen, sociale impact ...

Taken: welk werk nemen vrijwilligers op?

In jeugdtoerisme zien we vrijwilligers in heel uiteenlopende functies: bestuurders, mensen die klussen uitvoeren, mensen die groepen rondleiden en/of ontvangen, conciërges, poetshulp, keukenhulp, animatoren, residenten ... Ook wordt handig gebruik gemaakt van specifieke talenten en expertises uit het eigen netwerk (familie en vriendenkring, oud-leiding ...) zoals boekhouders, fotografen, advocaten, webmasters, schrijfwerkers, loodgieters ...

Vrijwilligerswet: hoe ga je om met de informatie- en verzekeringsplicht?

Nu je weet wat je visie rondom vrijwilligers is en welke taken er in je organisatie door vrijwilligers (kunnen) worden opgenomen, dien je na te denken over rechten en plichten:

- Welke verzekering bied je aan vrijwilligers?
- Bied je een reële of forfaitaire onkostenvergoeding?
- Hoe informeer je je vrijwilligers over rechten en plichten?

Hoe bied je ondersteuning, inspraak en waardering?

Vrijwilligers hebben begeleiding, communicatie, duidelijkheid en overleg nodig. Communiceer open en transparant over nieuwe ontwikkelingen via mail of nieuwsbrief en ondersteun je vrijwilligers ook met opleidingen en leeransen.

Waardering begint met het serieus nemen van vrijwilligers. Een jaarlijks feestje is leuk, maar echte waardering toon je door inspraak te geven, te luisteren en betrokkenheid te creëren. Waardering is maatwerk: elke vrijwilliger heeft een eigen motivatie. Om vrijwilligers echt naar waarde te schatten, is het belangrijk te weten wie ze zijn, wat ze doen en hun inzet oprecht te waarderen. Het kan daarom nuttig zijn om naast hun taken ook andere informatie bij te houden, zoals hun verjaardag, startdatum, speciale hobby's, competenties of gevolgde vormingen.

Erken vrijwilligers op immateriële manieren zoals schouderklopjes, complimenten en het belichten van hun inzet via sociale media of nieuwsbrieven. Hun zichtbaarheid kan ook verhoogd worden met badges, t-shirts of truien van je organisatie. Organiseer regelmatig ontmoetingsdagen en evenementen speciaal voor vrijwilligers. Materiële beloningen zoals cadeaus en kortingsbonnen kunnen uiteraard ook betekenisvol zijn, maar persoonlijke erkenning blijft het meest waardevol.

Exit: hoe pak je het einde van een vrijwilligersengagement aan?

Schenk altijd aandacht aan de reden waarom een vrijwilliger wil stoppen. Denk ook na over de manier waarop je een exitgesprek wil doen en over wat je organisatie nog voor de vrijwilliger kan betekenen. Het kan interessant zijn om iemand te heroriënteren in je werking en op andere manieren betrokken te houden. Zelfs zonder nieuwe taken blijven oud-vrijwilligers een belangrijke schakel in het netwerk van je jeugdlogies.

Residenten moeten zich kunnen inleven in wat een jeugdgroep is en doet.

— Dirk Desoete

RESIDENTENWERKING: DE SLEUTEL TOT SUCCES BIJ KSA-HEMEN

De KSA-hemen in Westouter, deelgemeente van Heuvelland, vierden onlangs hun 75ste verjaardag. De gebouwen hebben een rijke, warme geschiedenis, gedragen door creatieve klussers, geëngageerde schrobbers en afstoffers, punctuele opvolgers en vriendelijke deurenopeners. Om de verhuur in goede banen te leiden, kan de vzw rekenen op enkele vaste krachten, maar tijdens de zomermaanden worden de taken ter plekke opgenomen door een ploeg aan vrijwillige 'residenten'. Om deze specifieke vrijwilligerswerking te belichten, gingen we in gesprek met Dirk Desoete. Dirk is lid van het bestuur en de adviesgroep, maar ook een vaste resident van de drie jeugdverblijven (Monsalvaet, Parsifal en Lanceloot) aan de voet van de Rodeberg.

Hoe ben je bij KSA-hemen binnengerold?

Als achtjarige werd ik lid van KSA Oostkamp. Toen ik elf jaar was, trok ik een eerste keer naar Monsalvaet voor een onvergetelijk kamp. Op mijn vijftiende werd ik leider en zette ik meteen mijn eerste stappen in de gouwwerking. Op mijn 23ste kreeg ik de kans om gouwleider te worden, wat betekent dat ik mocht werken voor de KSA. In 1998 kreeg ik de kans om resident te worden in Monsalvaet. Mijn vrouw is ook een KSA'er én we leerden elkaar kennen in ... Monsalvaet. Het is voor ons dus erg leuk om er in de zomer te kunnen verblijven. Ook voor onze kinderen – en intussen ook onze kleinkinderen – zijn dit steeds fantastische vakanties. Als onze kinderen kleiner waren, mochten ze vaak meedoen met

de dansjes van de groepen, dit zijn leuke herinneringen. Elk jaar zeggen ze dat ze het jaar nadien zeker opnieuw meegaan.

Wat doet een resident precies?

Een resident verblijft bij ons op het domein, ontvangt groepen, geeft uitleg over het heem en de regels, biedt tips voor activiteiten, lost defecten op ... en geniet uiteraard ook van de groepen en de streek. Residenten slapen bij ons in een mooi appartementje dat plaats biedt aan zo'n zestal mensen. Wij hebben enkel in de zomervakantie residenten en we werken met vaste periodes van tien dagen. Tijdens vakanties en weekends buiten de zomer ontvangt een vrijwilliger weekendgroepen en krijgt die hiervoor een vrijwilligersvergoeding. Op weekdays hebben we een poetsdame en een techniker die voor ons werken en de groepen kunnen ontvangen.

Hoe bereiden jullie zich voor op die zomerperiode?

Voor de grote vakantie komt de residentengroep samen. Er gebeurt dan een check-up van technieken, we doorlopen de afspraken die gemaakt zijn met groepen en we bekijken de kalender, want soms staan er in de zomer werken gepland. We combineren ook dikwijls een vergadermoment met een grote kuis, dit werkt erg groepsverbindend.

Hoe gaan jullie op zoek naar residenten?

We hebben een vrij vaste groep residenten die elk een vaste, jaarlijkse periode hebben. Als die periode een jaartje niet past voor iemand, dan wordt een mail gestuurd naar oud-medewerkers, oud-gouwleden en sympathisanten om te

vragen wie zin heeft om de periode in te vullen. Dit is toch een poule van zo'n honderd mensen. We vinden daar dus altijd makkelijk mensen voor.

Nemen residenten ook andere vrijwilligersfuncties binnen KSA-hemen op?

Heel dikwijls wel. Momenteel ben ik zelf lid van het bestuur en van de adviesgroep. Die adviesgroep is samengesteld uit de vaste werkkrachten, residenten en gebruikers. We geven er advies om de werking te verbeteren, gebaseerd op onze ervaringen.

Kan iedereen resident worden?

Een resident moet toch iemand zijn met wat verantwoordelijkheidszin. Je moet er ook voor zorgen dat residenten mensen zijn die zich kunnen inleven in wat een jeugdgroep is en doet. Het is niet aan ons om commentaar te geven op de activiteiten van een groep, zij beleven hun kamp volgens hun gewoontes. De residentenwerking wordt ook steeds geëvalueerd. Soms dringen residenten zich in het eerste jaar te veel op aan de verblijvende groepen en dat wordt als negatief ervaren. Dan gaan we het gesprek aan met een resident en zal gevraagd worden om zich een volgende keer meer low profile op te stellen en niet constant de keukendeur plat te lopen.

Wat heb je nodig om een residentenwerking op te starten?

Wij hebben een appartement voor residenten, een torentje, wat een onderdeel vormt van het heem. Ik denk dat het beter zou zijn als het residentenverblijf apart stond van het heem. Als resident

Intussen komen ook de kleinkinderen op vakantie in KSA-hemen.

hebben we hier nog nooit problemen rond gehad, maar misschien vinden groepen wel dat we te dicht wonen. Verder is basiscomfort altijd leuk, maar dit moet geen luxe zijn.

Welke uitdagingen kan je als resident ervaren?

Soms willen de technieken eens moeilijk doen, dan is het zoekwerk. We hadden bijvoorbeeld enkele jaren last van verstoppingen van afvoerbuizen. De meeste residenten zijn handig genoeg om kleine voorvallen zelf op te lossen. Grotere problemen bespreken we met onze medewerker die in Westouter woont en werkt voor het heem. Er hangt ter plekke ook een lijst uit met alle firma's (voor verwarming, water, gas ...) die het heem kennen en die we kunnen contacteren. Meestal bieden zij een 24-uurspermanentie, ik vind het goed dat we daarvoor gekozen hebben.

Wat maakt het leuk of aantrekkelijk om resident te zijn?

Het is een totaalplaatje: een prachtige omgeving, een schitterend gebouw waar we zitten, de leuke tijd die je hebt met je gezin, de mooie herinneringen en ook het leren kennen van nieuwe groepen. Zo hadden we een groep transgender jongeren, die gedurende hun kamp echt zichzelf konden zijn. Ook met hun ouders konden we op het einde van het kamp babbelen. Ik herinner me verder ook een groep van kansarme gezinnen, wat voor onze kinderen een eyeopener was. Dat zijn dingen die je bijblijven en die je als mens verrijken.

Wat zou er volgens jou gebeuren als de residentenwerking zou wegvallen?

We zouden dan extra personeel moeten inzetten, met verhoogde huurprijzen als gevolg. Het zou in dat geval toch intensiever worden om alles draaiende te houden.

Een wervingsplan

Werving zou een constant proces binnen je vrijwilligersbeleid moeten zijn. Het is beter om voortdurend, op een structurele manier, te werven dan pas actie te ondernemen als er een werkelijk tekort is ... Want zoals hierboven reeds vermeld: mensen trekken mensen aan.

Stap 1: bepaal je doelgroep

Wat heb je nodig?

- **Taken:** voor welke taken zoek je vrijwilligers?
- **Aantal:** hoeveel vrijwilligers heb je nodig?
- **Tijd:** wanneer en hoe vaak heb je vrijwilligers nodig, zijn er piekmomenten?
- **Soort:** zoek je occasionele of langdurige vrijwilligers?
- **Profiel:** welk profiel zoek je: specifieke kennis of vaardigheden, breed of gericht?

Innovatieve benaderingen

Bekijk ook voor welke groepen je een plek in je organisatie ziet en voor welke groepen niet. Kunnen jullie omgaan met diverse vrijwilligers? Bijv. iemand die Nederlands wil leren, iemand die nieuwe vaardigheden wil leren bij een zoektocht naar werk, iemand met een verstandelijke beperking, een jongere met gedragsproblemen, een vluchteling, een bruggepensioneerde ... Op welke manier begeleid je deze mensen?

Stap 2: formuleer je boodschap

Wanneer je weet wie je zoekt en welke taken de vrijwilligers moeten vervullen, is het belangrijk om een heldere boodschap te formuleren. Bekijk dit altijd vanuit het perspectief van de vrijwilliger en denk aan wat een nieuwe vrijwilliger zou willen weten en zoeken. Wat zou hen aanspreken?

Om de drempel voor nieuwe vrijwilligers te verlagen, kan je grotere functies of takenpakketten best opsplitsen in concrete, projectmatige opdrachten. In plaats van te zoeken naar een verhuurverantwoordelijke, ga je op zoek naar iemand die groepen verwelkomt in het verblijf. In plaats van te zoeken naar een communicatieverantwoordelijke, ga je op zoek naar iemand die de website up-to-date houdt. De vraag "wil je af en toe helpen met het uitvoeren van klussen?" is veel laagdrempeliger dan "wil je vrijwilliger worden?"

Stap 3: kies je wervingsmiddelen

Met een gerichte wervingsactie kan je je boodschap verspreiden. Hoe meer kanalen je inzet, hoe meer mensen je zal bereiken.

TIP

Laat artificiële intelligentie je helpen je boodschap te formuleren

Handige AI-tools die je kan gebruiken bij het formuleren van een boodschap voor het werven van vrijwilligers, zijn bijvoorbeeld ChatGPT en Microsoft Copilot. Hoe specifieker je vraag, hoe betere antwoorden je zal krijgen. Maar let op, want niet alles klopt. Je zal zelf nog kritisch moeten kijken naar het antwoord dat je krijgt en hier en daar wat dingen aanpassen.

Persoonlijke contacten

We herhalen graag: "mensen trekken mensen aan". Mensen rechtstreeks aanspreken werkt het best. Maak daarbij gebruik van het netwerk van je huidige vrijwilligers, vraag hen om anderen warm te maken om ook te komen helpen. Misschien organiseert de gemeente waarin je actief bent een vrijwilligersbeurs, een seniorenbeurs, een vrijetijdsbeurs ... Je kan ook zelf een infodag of opendeurdag organiseren waarop mensen kunnen langskomen en kijken/luisteren naar wat je doet.

Waarom vinden vrijwilligers het in jouw organisatie zo leuk? Laat ze het zelf vertellen! Dit kan eenvoudig met een foto en quote, maar kan ook creatiever zoals Akindo vzw deed met een filmpje: www.youtube.com/watch?v=AQeyhsVOUAW

Digitale kanalen

Via je sociale mediakanalen en digitale nieuwsbrief kan je oproepen plaatsen voor nieuwe vrijwilligers. Tip: met het programma Canva kan je gratis en makkelijk sjablonen voor vacatures ombuigen tot iets dat past binnen je eigen huisstijl. Vermeld in persberichten naar aanleiding van feesten of evenementen waarom je vrijwilligers zoekt, wie je zoekt en welke impact vrijwilligers hebben.

Op je website kan je ook duidelijk maken dat je op zoek bent naar vrijwilligers. Zo kan je in je menubalk een 'call to action'-knop "Word vrijwilliger" toevoegen en een landingspagina maken over vrijwilligers in je organisatie met informatie, leuke foto's en eventueel een quote van een vrijwilliger. Zorg er ook voor dat mensen weten hoe ze zich kunnen aanmelden.

Overweeg advertenties op Facebook, Instagram, lichtreclameborden, lokale kranten of radio. Hoewel dit doorgaans niet gratis is, bereik je hiermee vaak een breder en diverser publiek. Vrijwilligersvacatures kan je wel gratis

en eenvoudig op online platforms zoals giveaday.be en vrijwilligerswerk.be plaatsen.

Fysieke kanalen

Affiches, folders en flyers kan je verspreiden op plaatsen in de buurt waar veel mensen passeren. Je kan ook deur-aan-deurflyers in de brievenbussen steken, folders in de bibliotheek leggen, affiches ophangen in de lokale supermarkt of een oproep naar vrijwilligers plaatsen in het gemeenteblad. Met deze acties bereik je veel mensen uit de buurt, maar mogelijk nadeel is dat je mensen aantrekt die eigenlijk niet geschikt zijn en die je dus moet afwijzen en ontgoochelen.

Stap 4: volg aanmeldingen goed op

Nadenken over hoe je nieuwe vrijwilligers aantrekt, is cruciaal, maar minstens zo belangrijk is wat er daarna gebeurt. Een goede kennismaking en introductie zijn de basis voor succesvol vrijwilligerswerk. Zorg ervoor dat nieuwe vrijwilligers zich welkom voelen en goed worden gebriefd over hun nieuwe rol. Bepaal wie verantwoordelijk is voor het verwelkomen van nieuwe vrijwilligers en hoe dit proces verloopt. Bij het kennismakingsgesprek kan je een checklist gebruiken om verwachtingen af te stemmen.

Kandidaten weigeren

Soms trek je mensen aan die eigenlijk niet geschikt zijn voor de rol. Het afwijzen van vrijwilligers vereist een respectvolle aanpak. Leg duidelijk en vriendelijk uit waarom de rol niet passend is en geef constructieve feedback. Bied eventueel alternatieve mogelijkheden, benadruk hun sterke punten en bedank hen voor hun enthousiasme. Door een open en empathisch gesprek te voeren, verminder je de teleurstelling en maak je de ervaring voor de vrijwilliger ondersteunend en motiverend om andere kansen te verkennen.

It's a match!

- Registreer de vrijwilliger officieel bij je organisatie, conform je vrijwilligersbeleid. Denk ook aan de informatie- en verzekeringsplicht (zie pagina 7).
- Zorg voor een schriftelijke overeenkomst waarin de taken, verantwoordelijkheden en voorwaarden duidelijk zijn vastgelegd.
- Geef een grondige introductie over je werking. Misschien heb je een onthaalpakket?
- Maak concrete afspraken over hoe het verder gaat. Bied de nodige opleiding en begeleiding aan zodat de vrijwilligers hun taken goed kunnen uitvoeren.

Stap 5: evalueer en stuur bij

Het evalueren van je wervingsplan is een continu proces. Als iets niet werkt zoals verwacht, stuur dan direct bij. Daarnaast is een formele evaluatie essentieel: na een vooraf bepaalde periode (bijv. één jaar) evalueer je het wervingsplan en de vooraf bepaalde doelstellingen.

GIVE A DAY, OOK VOOR JEUGDVERBLIJVEN

Op Give a Day staat o.a. een vacature van Sanapolis te pronken voor hun gloednieuw jeugdverblijf De Groene Long in Sijsele, deelgemeente van Damme. Aan het woord is uitbater Luc Verhulst.

Waarom maken jullie gebruik van het platform Give a Day?

Sanapolis heeft een vrij grote werking. Het jeugdverblijf is een belangrijk onderdeel, maar daarnaast bieden we ook opvang voor Oekraïense gezinnen, dus we hebben wel wat ervaring met vrijwilligers. We zijn vrij snel een zoektocht gestart via alle mogelijke kanalen zoals sociale media en ons eigen netwerk. Deze manier van werven hebben we doorgetrokken in onze zoektocht naar vrijwilligers voor het jeugdverblijf, voor verschillende taken.

Give a Day is een platform dat duidelijk gemaakt is om je te gidsen.

– Luc Verhulst

Komen er via Give a Day reacties op jullie vacature?

Ja, dat is zeker het geval. Het hangt ook af van welk type vrijwilligersopdracht je hebt. In de zomer waren we bijvoorbeeld voor een verblijf van een school specifiek op zoek naar vrijwilligers die ervaring hadden in het begeleiden van kinderen, knutselen en koken met natuurlijke materialen in het bos. Ik kan niet klagen over de instroom van onze vrijwilligers. Als we mensen zoeken, lukt dat ons wel.

Wie volgt die aanmeldingen op?

Een medewerker van mij heeft ervaring in het coördineren van een vrijwilligerswerking en weet dus heel goed welke documenten er ondertekend moeten worden, welke vergoedingssystemen er zijn ... Maar Give a Day is een platform dat duidelijk gemaakt is om je te gidsen, je hebt dus niet veel ervaring nodig met vrijwilligers om daarmee te werken.

Op welke manier waarderen jullie vrijwilligers en proberen jullie betrokkenheid hoog te houden?

We hechten o.a. belang aan de Dag van de Vrijwilliger op 5 december. Op dat soort momenten trakteren we onze

vrijwilligers en hun partner op een etentje. We organiseren ook een nieuwjaarsreceptie voor vrijwilligers en we zijn bijvoorbeeld ook al eens met alle vrijwilligers naar Bobbejaanland gegaan. We zorgen dat onze vrijwilligers jaarlijks een drietal keer fysiek tot bij ons komen om hen te bedanken. We plannen ook infomomenten zodat ze regelmatig horen wat we allemaal plannen te doen, bijvoorbeeld "volgend jaar organiseren we taalkampen", zo zijn ze al op de hoogte voordat we effectief op zoek gaan naar helpende handen.

Waarom kiezen jullie ervoor om te werken met vrijwilligers?

In de eerste plaats voor de kostprijs. We zijn kleinschalige vzw, dus we doen alles op een budgetvriendelijke manier. En twee: werken met vrijwilligers zorgt voor goede inbedding in je regio. Gedragen worden door een lokale gemeenschap is een belangrijke factor en daar is vrijwilligerswerk heel geschikt voor. Zo maak je jezelf bekend en weten mensen wat je doet voor de regio.

Wat is jouw boodschap voor je vrijwilligers?

We zouden nooit kunnen doen wat we vandaag doen zonder jullie. Jullie zijn echt onmisbaar!

Sanapolis trakteert hun vrijwilligers jaarlijks onder meer op een barbecue.

BIJ BIVAKHUIS DE MIERE STAAT EEN VRIJWILLIGER NOOIT ALLEEN

Bivakhuis De Miere in Meulebeke is ingericht voor groepen tot 60 personen in zelfkook. Het jeugdverblijf is het hele jaar door open dankzij een sterke vrijwilligerswerking. Aan het woord zijn bestuursleden Tony (ex-voorzitter), Dieter (nieuwe voorzitter) en Anton (penningmeester).

Hoe is de vrijwilligerswerking ontstaan?

In 1986 startten zeven vrijwilligers het jeugdverblijf, op vraag en met hulp van de gemeente. In het begin was er bijna geen midweekverhuur. De sleutel kon vroeger ook nog door groepen opgehaald worden in 'het winkelke'. Naarmate de verhuur steeg, steeg ook de nood aan vrijwilligers. Inmiddels telt ons team veertien vrijwilligers. Het leeftijdsverschil tussen de oudste en jongste vrijwilliger is zo'n 39 jaar: Danny wordt 71 en Giel 32 jaar. Dit is niet toevallig, want er is

op regelmatige basis een verjonging geweest. Dit leeftijdsverschil is erg leuk, want gepensioneerden vangen de midweekverhuur op. Anderen, zoals Anton, staan in het onderwijs en kunnen vakanties opvangen.

Julie rekruteren dus regelmatig?

Ja, we bespreken wie geschikt zou zijn en benaderen hen zelf. We hebben niet allemaal een verleden als Chiroleiding, maar we kiezen wel vaak mensen met jeugdbewegingservaring, omdat zij beter begrijpen wat er in De Miere gebeurt. Elk

jaar wordt het drukker en drukker, maar het is een bewuste keuze om ons team niet nog verder uit te breiden. Als je met meer bent, wordt het moeilijk om af te spreken voor vergaderingen.

Ik dacht het voorzitterschap maar twee jaar te doen, maar plots waren we vijftien jaar verder.

– Tony Vanhee
(ex-voorzitter van De Miere)

Vrijwilligersteam van De Miere.

De Miere in actie tijdens de klusjesdag.

Welke taken nemen vrijwilligers bij jullie zoal op?

Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is. Iemand met groene vingers neemt het voortouw als er buiten iets moet gebeuren. Franky woont hier dichtbij en doet dagelijks zijn wandeling langs het Mierke, waardoor we hem aanzien als onze conciërge. Als iets niet in orde is, heeft hij het gezien en weet hij van aanpakken. Het is leuk dat je in een grote groep het werk kan verdelen.

We hebben ook veel verschillende karakters. Sommigen blijven altijd rustig, anderen springen al eens uit hun vel. Dat maakt het leuk, want we zijn heel complementair. Niet iedereen doet evenveel, maar we vragen dat ook niet van elkaar. Iedereen probeert z'n steentje bij te dragen en sommige taken worden uitbesteed zoals gras maaien, elektriciteit en sanitair.

Hoe communiceren jullie?

We gebruiken WhatsApp en zijn ook bezig met een OneDrive om alle documenten digitaal te inventariseren. Dit helpt ons georganiseerd en efficiënt te blijven. Tegen dat je thuis bent van een vergadering, zit het verslag vaak al in je mailbox. Is er iets dat je niet kunt of niet weet: zet het in de WhatsAppgroep en je bent direct geholpen. Een recent voorbeeld: vrijdagvoormiddag overlegden we over de stenen van de schouw en tegen vrijdagavond waren de stenen al gemetst.

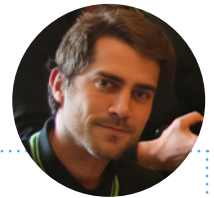
Hoe werken jullie aan die samenhang?

We doen genoeg activiteiten samen naast het werk in De Miere. Er heerst in ons team een familiale sfeer. Zo hebben we tijdens het kermisweekend de jaarlijkse gewoonte om een activiteit te doen en mosselen met frietjes te eten met ieders gezin. Het is ook van groot belang om de partners te betrekken, daarom organiseren we jaarlijks een nieuwjaarsentente met de partners. Ze kennen elkaar goed en zijn er ook allemaal graag bij.

Verder organiseren we vlak voor de zomerkampen een klusjesdag 'hijs de vlag', waarop alles tot in de puntjes

gepoetst wordt. Samen bezig zijn werkt versterkend. Iedere vijf jaar gaan we ook samen op weekend.

Onze filosofie is: we laten nooit iemand iets alleen doen. Daarom vragen we ook nooit één iemand bij de Miere, maar telkens per twee, dikwijls van dezelfde generatie of twee vrienden. Die zoeken elkaar automatisch op en voelen zich dus niet alleen in de groep.

Het is geen opgave om bezig te zijn voor De Miere.

— Anton Vanhee
(penningmeester van De Miere)

Waar krijg je voldoening van?

Van het nauw contact met de groepen uiteraard. Als je tussentijds binnenspringt of groepen ziet vertrekken en een compliment op de accommodatie en de werking krijgt, daar word je gelukkig van en doe je het voor. We werken niet met vrijwilligersvergoedingen want 'onbezoldigd vrijwilligen' is net het leuke aan vrijwilliger zijn.

Waar hopen jullie De Miere binnen vijftien jaar te zien?

We hopen dat De Miere blijft bestaan en dat de stuurgroep nog steeds dezelfde mentaliteit heeft. Hopelijk kan het jeugdverblijf blijven verbeteren. De kampplaats heeft bijvoorbeeld nog geen materiaal dat groepen kunnen gebruiken om mee te spelen, zoals sjorpalen, paletten en tonnen. Er zijn nu andere dingen die prioriteit hebben, zoals onze nieuwe keuken, maar er liggen wel kansen voor de toekomst. Ook een openluchtklas of amfiteater zou leuk zijn binnen vijftien jaar. We blijven dromen.

TOT SLOT

Het opzetten en onderhouden van een succesvolle vrijwilligerswerking kan uitdagend zijn, maar er zijn veel bronnen, diensten en tools beschikbaar om je op weg te helpen en te ondersteunen.

We geven de voornaamste mee:

- Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk: voor advies, vormingen en informatie over vrijwilligersbeleid. Het Steunpunt biedt ook een uitgebreide toolbox met nuttige strategieën en tips om vrijwilligers te werven. Je kan gebruikmaken van hun invuldocument om je wervingsplan te structureren en te optimaliseren.

- Assist: een handige tool om de administratie binnen je vzw te verlichten. Met vermelding "CJT" genieten jeugdverblijven van 10 % korting.

 [Meer info op www.cjt.be/assist](http://www.cjt.be/assist)

En onthoud: mensen trekken mensen aan.

 [Meer info op www.vlaanderenvrijwilligt.be](http://www.vlaanderenvrijwilligt.be)

Binneninrichting

In deze rubriek belichten we een 'good practice' die andere uitbaters kan inspireren. Deze keer staan we stil bij de inrichting van de binnenruimte.

MAAK HET UNIEK

Wie investeert in de inrichting van de binnenruimte, maakt van zijn jeugdverblijf een uniekere plaats. Hierdoor onderscheid je je gebouw van andere jeugdverblijven en creëer je een extra troef. Je vergroot de beleving tijdens het verblijf en zet groepen aan tot het (opnieuw) boeken van je accommodatie.

Om je te onderscheiden van anderen, kan je vertrekken vanuit een thema dat aansluit bij de sfeer van je jeugdverblijf of de omgeving. Bron van inspiratie kan je accommodatie zelf zijn zoals een kasteel, een boerderij of een boot, de ligging

aan de kust, in een bos of in de stad of de aanwezigheid van dieren of andere natuurelementen. Of je vertrekt vanuit de leefwereld van de doelgroep zelf door speelse of avontuurlijke elementen aan het gebouw toe te voegen of gezellige ruimtes te creëren die uitnodigen tot chillen. Bied je een educatief aanbod aan voor de verblijvende groepen, dan kan dit aanbod ook een mogelijke insteek zijn. Tot slot is er niets fout met je eigen gevoel of creativiteit en kan je met enkele eigen ingrepen eveneens karakter toevoegen aan je jeugdverblijf.

Ontbreken toch de nodige impulsen, kijk dan over het muurtje bij andere

jeugdverblijven of zelfs ruimer. Vraag vrienden advies of pols even bij de verblijvende groepen hoe zij de binnenruimte zouden vormgeven. Of laat je inspireren door de manier waarop groepen zelf tijdens hun verblijf het gebouw inkleden. Misschien kom je zo wel op ideeën waarmee je verder aan de slag kan.

AAN DE SLAG

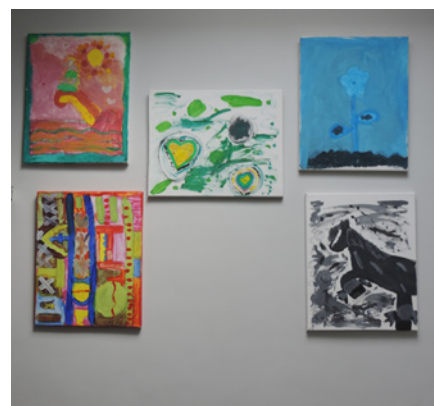
Muren en deuren

Muren en deuren zijn dankbare oppervlaktes bij de inrichting van de binnenruimte. Je kan de sfeer snel veranderen door ze te voorzien van een likje verf of een echt schilderij. Enige nadeel is dat die schilderwerken kwetsbaar zijn. Daarom wordt verf beter in minder kwetsbare ruimtes gebruikt, in oppervlakte beperkt of vervangen door minder arbeidsintensieve wanddecoratie zoals muurstickers, posters of foto's op forex, plexiglas of aluminium. Soms draagt de wanddecoratie ook bij tot een praktische oplossing, zoals een geprinte doek op akoestische panelen om galm te verminderen of mooie gordijnen om ruimtes te verduisteren.

Je hoeft voor de inrichting niet altijd zelf aan de slag, je kan ook perfect gebruik maken van wat kinderen en jongeren zelf tekenen, schilderen of knutselen. Die werkjes kunnen dan uitgesteld worden of opgehangen worden aan een prik- of magneetbord. Ook een krijtbord zal kinderen of begeleiders ongetwijfeld uitnodigen om iets te schrijven of te tekenen. En met die creatieve resultaten kan je vervolgens weer aan de slag op je website of sociale media.

Verlichting

Functionele verlichting heb je nodig om te zien in het donker, maar veelal wordt dit aangevuld met bijkomende verlichting om een zekere stemming te creëren. Heb je een ruimte waar een feestje gebouwd mag worden, dan kan je kiezen voor discolicht met bijhorende effecten. Wil je gezelligheid creëren, dan kies je beter voor sfeerverlichting. Bij sfeerverlichting is het vaak mogelijk om enkele opties te kiezen zoals dimmen, het wijzigen van kleuren en eventueel knipperstanden. Leuke extra's, al heb je best ook aandacht voor het gebruiksgemak van de bediening.

Verlichtingsarmaturen zijn bedoeld om het licht optimaal te verspreiden, maar beklemtonen dikwijls ook een bepaalde stijl (eigentijds, retro, industrieel, art deco ...) of worden gekozen als decoratief object. Ze helpen dus ook om een bepaalde stemming te creëren.

Waarop letten bij sfeerverlichting?

Typisch bij sfeerverlichting is een warme kleurtemperatuur (tussen 2700 K en 3000 K) in combinatie met mindere lichtsterkte (400 lumen). Wil je een maximaal resultaat, houd dan ook volgende tips in gedachten:

- Richt de lichtbron naar muren en plafonds zodat het licht weerkaatst. Dit zorgt voor een zachtere gloed.
- Gebruik dimmers om de intensiteit van het licht aan te passen aan de gewenste sfeer.
- Gebruik meerdere lichtbronnen en plaats ze eventueel op diverse hoogtes. Zo creëer je een uniforme sfeer en meer diepgang.
- Experimenteer met gekleurde lampenkappen of licht waarvan je de kleur kan instellen.

Meubilair en attributen

Iedereen weet dat in jeugdverblijven meubilair vooral tegen een stootje moet kunnen. Dat wil echter niet zeggen dat dit niet kan gecombineerd worden met andere eigenschappen die een invloed hebben op de sfeer. Materiaalkeuzes (hout, metaal, harde plastic) en kleurkeuzes (homogeen of heterogeen) van bijvoorbeeld tafels, stoelen en kasten spelen daarin een belangrijke rol. Maar je kan ook het avontuurlijke karakter van je jeugdverblijf in de kijker zetten door te kiezen voor slaapvloeren of bedden in verschillende etages. Of je kan de ruimte vullen met enkele extra's: geen dure designobjecten, maar een knusse zetel, een gevulde boeken- of spelletjeskast, een kicker- of tafeltennistafel en wie weet ... een ingerichte bar.

Praktische insteek

De inrichting van de binnenruimte biedt ook de mogelijkheid om groepen die slechts enkele dagen verblijven op een creatieve wijze wegwijs te maken in het verblijf. Zo kunnen bijvoorbeeld de verschillende vleugels van een gebouw specifieke kleuren of figuren krijgen of worden kookouders geholpen door op de buitenkant van de keukenkasten met tekeningen aan te geven waar precies het kookmateriaal zich bevindt. Wil je het jeugdverblijf ook toegankelijker maken voor slechtzienden en kleurenblinden, dan kies je best voor voldoende kleurcontrast.

Kunnen groepen zelf de invulling van de ruimtes bepalen, dan heb je de mogelijkheid om op een subtiele manier aan te geven wat je voorkeur geniet, bijvoorbeeld door nachtverlichting te voorzien in de lokalen waar best geslapen wordt of een gezellige zithoek in te richten op een strategische plaats in het gebouw waar het 's avonds al eens wat luider mag zonder de nachtrust van bijvoorbeeld de burens te verstoren. Heb

je een grote polyvalente ruimte en wil je die op diverse manieren indelen, dan zijn mobiele kasten of losse kubussen die als zowel kast als zitelement dienen, misschien de oplossing.

BUDGET

Aan de inrichting van de binnenruimte hangt uiteraard een prijskaartje vast. Vooral wat je nieuw aankoopt, kan wel eens snijden in het beschikbare budget. Gelukkig zijn er wel wat alternatieven. Zo vind je met het nodige geduld ongetwijfeld wel iets in de kringwinkel of op websites die zich specialiseren in faillissementen of veilingen na stopzetting. Een andere piste zijn kunstwerken tentoonstellen, gemaakt door bevriende kunstenaars, kunstacademies of jeugdateliers. Die zoeken dikwijls plaatsen om hun werken te hangen. Bovendien draagt het bij tot de interactie met de buurt. Heb je geen linken met kunstenaars binnen het eigen netwerk, dan kan je eventueel ook kunstwerken huren of leasen. Doe dat natuurlijk enkel als je het risico op schade klein inschat en kies indien mogelijk voor robuustere werken. Een schilderij is bijvoorbeeld minder kwetsbaar op hout dan op doek. Bekijk bovendien of een bijkomende verzekering nuttig is.

Ben je creatief of handig, dan kan je ook zelf aan de slag. Met de zoekterm Do It Yourself (DIY) vind je op het internet ongetwijfeld veel inspiratie. Wil je al wat gerichter zoeken, dan kan je zeker terecht op onlineplatforms zoals Pinterest en Instagram.

AANDACHTSPUNTEN

Wil je meteen aan de slag? Leuk! Maar hou in je enthousiasme ook volgende aandachtspunten in het achterhoofd:

- **De doelgroep**

Door de inrichting kan je het jeugdverblijf onderscheiden van andere jeugdverblijven en groepen overtuigen een verblijf te boeken. Overdrijf je met de inrichting, dan bestaat echter ook de kans dat groepen afhaken. Dat kan het geval zijn wanneer groepen onvoldoende ruimte vinden om met de eigen creativiteit aan de slag te gaan of wanneer ze vrezen voor beschadigingen of het extra poetswerk achteraf. Het inrichten gebeurt dus best evenwichtig waardoor groepen nog 'hun ding' kunnen doen.

- **Veiligheid**

Bezint eer je begint, is een wijze raad. Zo is brandveiligheid een belangrijk topic, ook in functie van het logiesdecreet. Het zou zonde zijn dat een creatieve inrichting plots brandveiligheidsproblemen oplevert. Check bij grote of dure ingrepen dus zeker vooraf bij de brandweer of de creatieve vondst ook de toets op brandveiligheid doorstaat. Is er geen probleem met brandveiligheid, hou dan ook even andere veiligheidsrisico's tegen het licht. Stel bijv. de vraag of iemand zich kan kwetsen en hoe je dat risico eventueel kan verminderen.

- **Onderhoud**

De inrichting heeft dikwijls ook een impact op het poetsen. Wees waakzaam en vermijd zoveel mogelijk extra poetsuren en fysieke belasting van de poetsploeg, anders wordt de inrichting een last.

- **Ongedierte**

Een laatste aspect is de strijd tegen ongedierte. Inrichting gebeurt best hand in hand met de nodige preventieve maatregelen en bij een mogelijke plaag moet een efficiënte bestrijding mogelijk zijn.

Wil je mee de toekomst van kampas.be vormgeven?

Word lid van de werkgroep Kampas en zorg ervoor dat nieuwe plannen steeds getoetst worden aan de praktijk.

Sinds de lancering in augustus 2022 blijft CJT het platform voortdurend ontwikkelen, vooral op basis van feedback van uitbaters en groepen. Grote wijzigingen werden al gerealiseerd dankzij een werkgroep met vertegenwoordigers van beide gebruikersgroepen.

Eind 2024 peilden we naar tevredenheid en verwachtingen. Op basis van de antwoorden nemen we de volgende stappen, maar we willen dit niet alleen doen. Daarom zoeken we nieuw bloed voor de werkgroep Kampas. Boekers en uitbaters zijn welkom om (meestal online) enkele keren per jaar mee te werken aan verdere verbeteringen.

Interesse? Mail naar info@cjt.be met als onderwerp 'werkgroep Kampas'.

Blijf ook in 2025 vindbaar op Kampas

We blijven graag wijzen op het belang van actieve prijslijsten. Kampas toont enkel gebouwen/terreinen met ingevulde huurtarieven voor het lopende jaar. Zonder prijzen 2025 ben je nu dus helemaal onzichtbaar voor zoekende groepen. Je moet in dat geval dus aan de slag, op onze website www.cjt.be/kampas kan je een handleiding vinden.

Alvast één belangrijk aandachtspunt: voor actieve prijzen moet je prijslijst op je uitbatersaccount groen kleuren. We raden aan om – indien je verhuur op die termijn al toelaat – ook voor de jaren na 2025 reeds richtprijzen in te vullen. Vragen of problemen? Neem gerust contact met ons op.

Jaar	Status	Acties	Waarde
2024	Actief		200,00
2025	Actief		200,00
2026	Actief		200,00
2027	Actief		200,00

Nieuw: selecteer je foto's voor domein en combinatie

Bij uitbaters met heel wat verhuurmogelijkheden op hun domein, weerklonk met regelmaat de vraag naar meer mogelijkheden om foto's te kiezen. Sinds kort is dat mogelijk. Het basisprincipe blijft behouden: foto's moet je opladen bij de basisentiteiten. Bij domeinen en combinaties werden alle beelden van de samengestelde entiteiten getoond. Doe je niets, dan blijft dat zo.

Maar er is meer ... Ook bij een domein en een combinatie kan je sinds kort het item 'Media' terugvinden. Daar kan je geen bestanden opladen (of verwijderen), maar wel foto's selecteren en de volgorde bepalen. Een selectie maak je door te klikken, het bestand krijgt dan een blauwe rand. Foto's zonder die rand worden nu niet meer gepubliceerd bij het domein of de combinatie. De eerste foto in de reeks wordt de coverfoto. Door de foto's te slepen kan je zo de cover én de volgorde bepalen.

MEDIA CHECK-IN/OUT EXTRA'S

Foto's 0

cjt

... LAAT JE STEM HOREN

Heel wat regelgeving heeft rechtstreeks of onrechtstreeks een weerslag op jeugdtoerisme. Als hieraan wordt gesleuteld, vertegenwoordigt CJT de Vlaamse uitbaters. In HuisWerk belichten we telkens de actualiteit van ons vertegenwoordigingswerk.

Voor dit HuisWerknummer konden we een aantal vragen voorleggen aan iemand die de komende jaren heel wat beslissingen zal nemen die van belang zijn voor onze sector: Vlaams minister Melissa Depraetere, bevoegd voor zowel toerisme als jeugd.

Eigenlijk kent u het jeugdtoerisme al vrij goed, want u bent jarenlang actief geweest in Chiro Sellewie. Wat is uw mooiste kampherinnering?

Dat vind ik een moeilijke vraag, want ik heb zoveel mooie herinneringen aan mijn kampen. Zo vond ik het als kind geweldig om met mijn vriendinnen iets later te mogen opblijven of een daguitstap te maken naar een zwembad in de buurt of gewoon een speeltuin. Als leiding vond ik het dan weer fantastisch om te zien hoe kinderen tijdens die tien dagen helemaal openbloeien. Of hoe we sommige kinderen een eerste vakantie-ervaring konden bezorgen, omdat hun ouders het thuis niet breed hadden. Dat zijn kinderen die daar herinneringen voor het leven gemaakt hebben. En dan vind ik het echt mooi dat wij vanuit de jeugdbeweging zo'n impact hebben gehad.

Als hoofdleidster hebt u ongetwijfeld vaak contact gehad met uitbaters van jeugdverblijven. Wat maakt iemand tot de ideale uitbater?

Ik wil eerst en vooral al die uitbaters bedanken die meewerken aan betaalbare vakanties voor jongeren. Het is dankzij hen dat jongeren vandaag onvergetelijke herinneringen kunnen maken.

Maar om op je vraag te antwoorden: voor mij is een ideale uitbater iemand die een hart heeft voor jongeren en zelf goed beseft dat jongeren geen groot budget hebben. En dat zij vooral even zichzelf

willen zijn, onder vrienden. Daarnaast is een uitbater ook dé verbinding met de omgeving. Welke activiteiten kan je in de buurt doen? Is er een betaalbaar restaurant in de buurt? En zijn er zaken waar de groep op moet letten? Voor mij is een ideale uitbater dus iemand die weet wat er leeft bij jongeren en hen begeleidt in hun eerste vakantie-ervaring.

U verwees ook in uw beleidsnota toerisme naar die eerste vakantie-ervaring. Waarom is die voor kinderen zo essentieel?

Eens op vakantie kunnen gaan speelt niet alleen een grote rol in de ontwikkeling van jonge mensen, het is ook goed voor hun mentaal welzijn. Want het is op vakantie dat kinderen en jongeren even hun zorgen kunnen vergeten. Het is op vakantie dat de jeugd onvergetelijke herinneringen maakt. Ze kunnen compleet zichzelf zijn en even zorgeloos genieten.

En dat geldt trouwens ook voor ouderen. Ook zij kunnen tijdens een vakantie even ontsnappen aan de alledaagse sleur.

U wilt het masterplan jeugdkampen oprispen. Welke accenten wil u daarbij leggen?

Ik ben naast minister van jeugd ook minister van toerisme. Het masterplan jeugdkampen zit net op dat snijpunt van deze twee bevoegdheden. De hefbomen om voor jongeren betaalbare

Leidster Melissa in haar tijd bij Chiro Sellewie.

jeugdkampen te voorzien zitten in deze beide domeinen. Zo zal ik als minister van toerisme een betaalbaar en toegankelijk aanbod verzekeren. En uiteraard besteden we in al deze thema's bijzondere aandacht aan de rol van de uitbaters, want zonder hen kunnen we dit niet realiseren.

Daarnaast wil u ook werk maken van een masterplan meerdaagse schooluitstappen. Waarom is dit zo belangrijk?

Helaas is het niet voor elk gezin evident om op vakantie te gaan. Met het masterplan meerdaagse schooluitstappen wil ik ervoor zorgen dat elk kind in zijn lagere schoolcarrière minstens één keer kan genieten van een zorgeloze vakantie. Dat vind ik maar normaal. Zo kan iedereen eens even ravotten met vriendjes en op een andere manier, buiten het klaslokaal, leren en groeien.

Voor mij is een ideale uitbater iemand die een hart heeft voor jongeren en zelf goed beseft dat jongeren geen groot budget hebben.

— Melissa Depraetere

En we beseffen dat zo'n uitstap vandaag heel wat uitdagingen met zich meebrengt. Denk maar aan de prijs, het gebrek aan capaciteit binnen de school of de bezorgdheden van ouders. Daarom zal ik samen met mijn collega Zuhail Demir, bevoegd voor onderwijs, een plan uitwerken om al deze drempels weg te nemen. Zodat elk kind kan genieten van een betaalbare en leerrijke vakantie met de schoolkameraadjes.

Als West-Vlaming bent u ongetwijfeld het toerisme aan de kust genegen. In tegenstelling tot de rest van Vlaanderen is het aanbod aan jeugdverblijven er achteruitgegaan de voorbije decennia, ondanks de grote vraag. Hoe wilt u deze trend keren?

Als kind ging ik samen met mijn ouders op vakantie naar zee. Ik vond dat echt geweldig. Ik wil dat jongeren ook vandaag nog kunnen genieten van een topvakantie aan zee. Betaalbaar jeugdtoerisme is voor mij dan ook een echte topprioriteit. Als ik dan zie dat het aanbod aan de zee afneemt, dan maak ik mij daar zorgen om. Uitbaters geven aan dat ze stoppen omdat ze niet langer uit de kosten komen. Dat kan niet de bedoeling zijn. Daarom zal ik de komende jaren voldoende ondersteuning voorzien om ervoor te zorgen dat het aanbod aan de kust en in de rest van Vlaanderen verder kan groeien.

Reeds in het Vlaams regeerakkoord konden we lezen dat er een specifiek, meerjarig actieprogramma komt voor jeugdverblijven. Daar kijkt de sector echt naar uit. Wat mogen we daarvan verwachten?

Om het aanbod aan kwalitatieve en betaalbare jeugdinfrastructuur op peil te houden, wordt inderdaad een specifiek meerjarig actieprogramma uitgewerkt. In een eerste fase wil ik samen met de sector nagaan waar de grootste opportuniteiten liggen. In een tweede fase zal ik daar dan ook de nodige middelen voor vrijmaken. De komende maanden zullen we hiermee van start gaan.

Uit een uitbatersbevraging, afgenomen door CJT voorbije zomer, bleek dat jeugdverblijven jaarlijks 40 à 50 miljoen euro willen investeren de komende jaren, maar vaak wel subsidies nodig hebben om het financieel plaatje te doen kloppen. Waar moeten de jeugdverblijven vooral op inzetten volgens u?

Ik zal de komende jaren investeren in kwaliteitsvolle jeugdinfrastructuur en dus ook in de jeugdverblijven. Samen met de administraties bevoegd voor jeugd en toerisme onderzoeken we hoe we de infrastructuursubsidies voor de

Melissa Depraetere tijdens de Dag van de Jeugdbeweging.

jeugdverblijven op één plaats kunnen bundelen, zodat er geen verwarring meer is voor de uitbaters. En hierbij wil ik aandacht hebben voor de belangrijke thema's die leven bij de sector, zoals grotere investeringsprojecten, brandveiligheid en natuurlijk energiebesparing. Want naast de minister van jeugd en toerisme ben ik ook de minister van klimaat. Daarom dat duurzaamheid ook een belangrijk speerpunt is en blijft. Ik weet goed dat dit niet altijd evident is voor jeugdverblijven, zeker als ze bijvoorbeeld enkel in de zomer verhuren. Ik wil daarom samen met de jeugdverblijven bekijken hoe we hen het beste kunnen ondersteunen om onze klimaatdoelstellingen te realiseren op een haalbare en betaalbare manier.

Naast jeugdtoerisme is ook Iedereen Verdient Vakantie één van de speerpunten van uw toerismebeleid. Welke rol kunnen de jeugdverblijven in dit verhaal spelen?

Met Iedereen Verdient Vakantie wil ik ervoor zorgen dat jong en oud kan genieten van een betaalbare vakantie. Of dat nu gaat over een uitstap naar een pretpark of een weekend aan zee. Samen met de jeugdverblijven, maar ook met sociale organisaties wil ik daarom vakantiedrempels voor jongeren wegwerken.

U subsidieert ook de ondersteuningsstructuur voor de jeugdverblijven. Welke rol ziet u voor CJT weggelegd de komende jaren?

CJT is voor mij een belangrijke partner in mijn beleid. Ik reken op jullie om de stem van alle jeugdverblijven, van de kleine tot de grote, samen te brengen en te laten horen. En CJT zal een cruciale rol spelen in de masterplannen; aangezien zij voor mij de verbinding zijn met het veld.

Waar mogen de uitbaters van de jeugdverblijven u over vijf jaar op afrekenen als minister, verantwoordelijk voor jeugd én toerisme?

Ik heb een hart voor jongeren. En ik heb voor deze bevoegdheden gekozen omdat ik het verschil wil maken voor kinderen en jongeren. En ik denk dat ik voor heel wat jongeren spreek als ik zeg dat zij de prijs zo laag mogelijk willen houden. Daar wil ik als minister dan ook keihard aan meewerken. Maar ik begrijp natuurlijk dat het voor uitbaters ook een uitdaging is om een betaalbaar aanbod te voorzien en toch uit de kosten te komen. Daarom wil ik de komende jaren een evenwicht vinden dat werkt voor jongeren én uitbaters. En daarvoor zal ik met de uitbaters in gesprek gaan. Want het is dankzij hen dat we betaalbare vakanties kunnen blijven organiseren voor jongeren.

VRAAG HET AAN ...

cjt

Elk kwartaal krijgen we tientallen vragen van uitbaters over uiteenlopende thema's. In HuisWerk maken we telkens een beknopte bloemlezing van vragen en antwoorden die ook voor andere uitbaters interessant kunnen zijn.

We hebben in het najaar van 2023 een logiessubsidie toegekend gekregen van Toerisme Vlaanderen. Wanneer ten laatste mogen we nog facturen indienen?

Je krijgt twee jaar de tijd om de werken uit te voeren, gerekend vanaf het moment van toekenning van de subsidie. Uitzonderlijk kan deze termijn verlengd worden met nog eens twee jaar, mits indiening van een gemotiveerde aanvraag.

We gaan een verouderd en energieverblindend jeugdverblijf in zelfkook afbreken en vervolgens op hetzelfde perceel een nieuwbouw met gelijkaardige bestemming optrekken, energiezuinig en rolstoeltoegankelijk. Kunnen deze werken genieten van het verlaagd btw-tarief?

Nee, dit lukt niet binnen de huidige regelgeving. Afbraak en heropbouw (6 % btw) is enkel mogelijk voor de afbraak van een gebouw met het oog op de heropbouw van een woning die wordt bestemd voor privébewoning, waarbij de bouwheer in de woning moet wonen of de huurder de woning als zijn/haar hoofdverblijfplaats moet bestemmen (telkens met domicilieverplichting). Een verlaagd btw-tarief is enkel mogelijk voor jeugdverblijven in zelfkook als aan de voorwaarden wordt voldaan zoals die ook gelden voor private woningen (zo moet het gebouw minstens 10 jaar oud zijn). Bovendien mag het gebouw geen andere functies hebben die niet van het verlaagd btw-tarief kunnen genieten, zoals jeugdbewegingslokaal of parochiezaal.

Samen met het jeugdverblijf verhuren we een tentengrond. Aan welke eisen moet het bijkomend sanitair voldoen?

Op zich is het niet verplicht om een tentengrond te laten erkennen door Toerisme Vlaanderen, als je de grond maximaal 75 dagen per jaar verhuurt. Een erkenning kan wel nuttig zijn om de werkingssubsidie van het Departement CJM te optimaliseren in juli en augustus. In dat geval moeten er ook voor de kampeerders voldoende toiletten en kraantjes zijn. Dit kan aangeboden worden via het bestaand sanitair binnen of via door de uitbater tijdelijk geplaatst sanitair in de zomer. Voor de aantallen verwijzen we naar www.cjt.be/ tentplaatscalculator.

Klopt het dat ons brandveiligheidsattest voortaan acht jaar geldig is?

Dit is inderdaad het geval voor brandveiligheidsattesten type A die worden afgeleverd conform de nieuwe brandveiligheidsnormen in het logiesdecreet. Attesten die tot 2022 werden uitgereikt conform de brandveiligheidsnormen in het decreet 'toerisme voor allen', zijn slechts vijf jaar geldig. Jeugdverblijven die op 31 december 2022 erkend waren, genieten voor hun brandveiligheidsattest sowieso van een overgangstermijn tot 31 december 2025.

HUIS IN DE KIJKER

't Kasteeltje: ontspannen in de schaduw van Leuven

Wist je dat België meer dan 3000 kastelen telt en hiermee bovenaan de lijst staat van het hoogste aantal kastelen per vierkante kilometer wereldwijd? Wist je dat je op Kampas enkele echte kastelen als jeugdverblijf terugvindt? En wist je dat ééntje daarvan in het dorp Wijgmaal te vinden is?

't Kasteeltje is een prachtig jeugdverblijf type comfort met een maximale binnencapaciteit van 48 personen en te reserveren in zowel de formule zelfkook als volpension. Groepen die boeken hebben alleenrecht, andere groepen komen er die verblijfsperiode niet meer in. 't Kasteeltje is hiermee dus de ideale locatie voor een meerdaags verblijf in functie van een vorming, een teambuilding, plattelandsklassen of een kamp.

Van directeurswoning naar jeugdverblijf

"Dit kasteel werd aan het einde van de 19e eeuw gebouwd en diende als directiewoning voor de Remy-fabrieken", start Isaak Yperman, voorzitter van vzw Vriendenkring Dialoog, zijn verhaal. "Het gebouw bood op die manier onderdak aan verschillende directeurs en hun gezinnen, dit tot ongeveer 1940. Daarna trad het verval in, o.a. door het oorlogsgeweld. Enkel de eerste verdieping bleef bewoonbaar en er trokken tot het begin van de jaren '60 allerlei onduidelijke figuren in, zoals een tuinman, een Italiaanse familie en een arbeider van de Remy-fabriek", weet Isaak. "Maar de exacte geschiedenis van 't Kasteeltje zullen we nooit meer helemaal achterhalen. De archieven van de Remy-fabrieken zijn namelijk spoorloos verdwenen door de talrijke fusies en overnames."

"In 1966 verwierf de Universitaire Parochie van de KU Leuven het domein, het kasteeltje en het koetshuis. Onder impuls van mijn vader Seppe Yperman, stichter en toenmalige bezieler van de Universitaire Parochie, werd het kasteeltje opgeknapt en omgevormd tot een vormings- en bezinningscentrum," vertelt Isaak vol trots. "Rond 1970 werd het domein en het beheer dan overgedragen aan de zelfstandige vzw Vriendenkring Dialoog en kwamen vooral de vormingsactiviteiten centraal te staan."

VORMINGSCENTRUM 'T KASTEELTJE PRAKTISCH

ADRES:

Remylaan 13, 3018 Wijnmaal

TOTALE OPPERVLAKTE VAN HET DOMEIN:

10 000 m²

MAXIMALE BINNENCAPACITEIT: 48 personen

WEBSITE:

www.verblijfsaccommodatie.be

Het kasteeltje ademt nog die geschiedenis? "Ja zeker! Aan het gebouw zijn verschillende verbeteringswerken uitgevoerd, maar het authentieke karakter is relatief bewaard gebleven. Wie hier verblijft, voelt dus nog een zekere kasteelsfeer hangen", weet Isaak. "Er is slaapgelegenheid met 48 bedden verspreid over negen kamers, een grote vergaderzaal voor maximaal 48 personen, drie seminarielokalen voor elk 14 personen, een bar met zithoek, een eetruimte en een volledig ingerichte keuken."

De huidige werking

"Vzw Vriendenkring Dialoog is nog steeds actief. Ons bestuur telt vier mensen en onze algemene vergadering acht mensen. Dit zijn allemaal vrienden en kennissen van diverse leeftijden die op één of andere manier een voeling hebben met de historiek van de vzw en daarom dit engagement volledig vrijwillig opnemen. Die mensen zijn we uitermate dankbaar, want zowel de oprichting als de uitbating doorheen die vele jaren was enkel mogelijk dankzij het werk van al die vrijwilligers", is Isaak duidelijk.

Steunt de uitbating ook op vrijwilligers? "Neen, voor de operationele werking van het jeugdverblijf kunnen we rekenen op een administratieve kracht en twee klusjesmannen. Samen vertegenwoordigen ze 1,25 voltijds equivalenten waarvan 0,4 equivalenten gesubsidieerd worden."

Kan je met 1,25 voltijds equivalenten de infrastructuur onderhouden, volpension aanbieden en een gedegen vormingsaanbod uitwerken? "Het vormingsaanbod is al een tijdje geschrapt. Groepen die hier verblijven, moeten zelf hun programma samenstellen. Verder bieden we inderdaad de formule volpension aan, maar we moeten erkennen dat we in de praktijk over onvoldoende draagkracht beschikken om veel groepen in volpension te ontvangen", vertelt Isaak. "Daarom verhuren we vandaag vooral aan jeugdgroepen die kiezen voor de formule zelfkook. Hiermee halen we gelukkig een mooie bezetting in de weekends en de vakanties. In de midweek daarentegen ligt de bezetting toch een heel stuk lager."

De onderhoudskosten van een kasteel

Jeugdverblijven staan voor heel veel infrastructurele uitdagingen. Voor een kasteel geldt dat wellicht des te meer. "Klopt, al prijzen we ons gelukkig in de situatie waarin we ons bevinden. Het kasteel moet voldoen aan enkele erfgoedbepalingen van de stad Leuven, maar valt niet onder Vlaams erfgoed. Hierdoor wordt renoveren iets eenvoudiger. Nadeel is dat we hierdoor logischerwijs geen Vlaamse erfgoedsubsidies kunnen krijgen." En de stad Leuven? "Daar kunnen we wel van financiële ondersteuning genieten, maar dit is toch eerder beperkt. Gelukkig konden we wel al dikwijls rekenen op subsidies van Toerisme Vlaanderen en de Provincie Vlaams-Brabant."

Stoot je op wetgeving op vlak van toegankelijkheid, brandveiligheid en duurzaamheid? "Met de budgetten waarover we beschikken is het onmogelijk om ons kasteel rolstoeltoegankelijk te maken. Dat is duidelijk. Maar op vlak van brandveiligheid kunnen we ons wel in regel stellen. We hoeven enkel nog te investeren in een externe trap. Verder hebben we altijd gerenoveerd met duurzaamheid als prioriteit. Ons raamwerk werd vervangen door duurzaam houtwerk met de beste glaskeuze en aangepaste ventilatie, koelen en vriezen doen we met de zuinigste apparatuur en we kozen daarnaast voor een droogkast op warmtepomp, zuinige toiletspoeling, spaardouchekoppen, waterzuivering op basis van kokos enz. We moeten hier dus niet meer van nul beginnen", besluit Isaak.

Het transitieverhaal

Hoe zien jullie de toekomst? "Het jeugdverblijf uitbaten zoals we dit nu doen, is op termijn financieel onhoudbaar. O.a. de personeelskost is te hoog", is Isaak eerlijk. "Daarom werken we op dit moment een toekomstplan uit voor het domein en onze gebouwen."

Verdwijnt het jeugdverblijf? "Nee, dat is absoluut niet de bedoeling. Onze focus blijft liggen op het kwalitatief en warm ontvangen van groepen", is Isaak duidelijk. "Met ons toekomstplan hebben we vooral de ambitie om onze huidige

werking te versterken door een bredere rol te spelen in het maatschappelijke weefsel van Wijgmaal.”

“We hebben dankzij een nieuw ruimtelijk uitvoeringsplan in Wijgmaal een unieke kans om diverse initiatieven te nemen. In eerste instantie willen we graag een deel van ons park openstellen voor het publiek en een natuurlijke doorgang creëren naar het achterliggende natuurgebied, de Dijlemeander. Daarnaast willen we het koetshuis renoveren en de huidige kantoorfunctie wijzigen richting een meer sociale functie, dit in samenwerking met externe partners”, legt Isaak uit. “Op die manier hopen we meer leven te brengen in onze site die er vandaag in de midweek dikwijls verlaten bij ligt.

Worden daarin concrete stappen gezet? “Jawel. Een piste die we nu onderzoeken, is die van begeleid zelfstandig wonen. Het plan is dat wij dan voorzien in de infrastructuur en de partner instaat voor de begeleiding. Verder kunnen de bewoners dan helpen bij de verschillende taken op de site of in het beste geval een conciërgefunctie opnemen”, zegt Isaak. “Zo hebben de bewoners een zinvolle dagbesteding en kunnen wij de personeelskosten die nu verbonden zijn aan het jeugdverblijf beperken.”

Past de formule volpension nog in het transitieverhaal? “Zeker. Dat is de reden waarom we vandaag dit aanbod in beperkte mate behouden. Op termijn willen we namelijk op zoek gaan naar een partner die ons daarbij kan ondersteunen. We denken dan bijvoorbeeld aan de keuken van Keizersberg, een cateraar die kan instaan voor de warme maaltijden. Het is trouwens het reconversieverhaal van Keizersberg (nvdr: een kloostergebouw waarvan de lege ruimtes nieuwe invullingen krijgen) dat ons inspireert bij onze transitie”, zegt Isaak.

Speelse omgeving en bereikbaarheid

Wat zijn jullie troeven? “Ontspanning en recreatie zijn onze belangrijkste troeven”, steekt Isaak van wal. “Op het domein van ‘t Kasteeltje is er een basketbalveld, een volleybalveld, een petanqueveld en een grote speelweide. Op een kleine kilometer stappen is er dan nog Het Rietsensplein, een groot speelplein met o.a. een grote zandbak en schommels. Kortom alles wat nodig is voor een leuke namiddag op het speelplein. Wie liever vertoeft in de natuur, kan een bezoek brengen aan het natuurreservaat De Dijlemeander.”

“‘t Kasteeltje ligt op twee minuten wandelen van het station van Wijgmaal, gelegen op de spoorlijn tussen Mechelen en Leuven. Voor groepen is het jeugdverblijf dus heel gemakkelijk bereikbaar met het openbaar vervoer. Dit is een extra troef die we in de toekomst misschien wat meer zullen uitspelen. We horen namelijk dat busvervoer steeds duurder wordt, terwijl reizen met de trein voor kinderen toch een stuk voordeliger is. Als we ons op termijn bijvoorbeeld meer richten op scholen, kan dit een belangrijk aspect zijn om voor ons te kiezen”, weet Isaak.

Hoe is de bereikbaarheid met de fiets? “Op 50 meter heb je fietsknooppunt 35. Via het fietsknooppuntnetwerk kom je dus al heel dichtbij. Tegelijk is het een ideaal vertrekpunt naar tal van andere locaties zoals het recreatiedomein De Meander in Rotselaar, het bezoekerscentrum voor de Hagelandse wijn in Wezemaal en de monumenten in Leuven”, sluit Isaak zijn verhaal af.

NIEUWSFLASH

UITBATERSTWEEDAAGSE

CJT en VJH organiseren op vrijdag 31 januari en zaterdag 1 februari opnieuw een tweedaagse voor uitbaters van jeugdverblijven, kampeerterrinen en hostels. Locatie van het gebeuren: Hostel H, gelegen op een boogschuit van het station van Hasselt.

Het volledige programma vind je op onze website. Aan het concept van de tweedaagse hebben we niet gesleuteld. Elk dagdeel kan je een keuze maken uit twee sessies. Tussen de sessies en vrijdagavond wordt er voldoende tijd voorzien voor informele momenten met collega-uitbaters en andere partners. Ook goed om weten: je kan inschrijven voor één of meerdere sessies of het volledige weekend. De tweedaagse is volledig gratis, maar inschrijven is omwille van praktische redenen (maaltijden, slaappleatsen, vervoer e.d.) wel verplicht. Inschrijven kan tot vrijdagmiddag 24 januari.

www.cjt.be/uitbaterstweedaagse

INFRASTRUCTUURSUBSIDIES

Minister Depraetere heeft het voornemen geformuleerd om alle infrastructuursubsidies onder te brengen bij Toerisme Vlaanderen, maar dit moet de komende maanden nog uitgewerkt worden. In 2025 verandert er daarom weinig t.o.v. de voorbije jaren.

Sowieso blijft de logiessubsidie via Toerisme Vlaanderen voor veel jeugdverblijven de meest logische optie. De oproep 2025 zal o.m. betrekking hebben op brandveiligheid en energiebesparing en wordt verwacht in het voorjaar.

Grote projecten kunnen onder bepaalde voorwaarden aankloppen bij het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Vragen? Aarzel niet om CJT te contacteren om jouw specifieke situatie samen te bekijken.

www.cjt.be/themas/financieel/subsidies/infrastructuursubsidies-72/

ROOKVERBOD IN OPENLUCHT

Sinds een aantal jaren is het verboden om te roken in jeugdverblijven. Vanaf 2025 geldt dit rookverbod ook in openlucht, indien je terrein voldoet aan de definitie van speelterrein, sportterrein of kinderboerderij. Hoe je deze definities moet interpreteren, of het rookverbod voor jouw domein al dan niet van toepassing is en wat je in dat geval dient te doen, lees je op onze website.

www.cjt.be/rookverbod

EPC

Niet-residentiële gebouwen (en jeugdverblijven vallen hieronder) moeten tegen 2050 koolstofneutraal zijn. Om dat doel te bereiken, wordt de wetgeving stap voor stap strenger. Zo moet elk jeugdverblijf met een vloeroppervlakte groter dan of gelijk aan 1 000 m² sinds 1 januari 2025 over een EPC NR beschikken. Heb je een kleinere vloeroppervlakte, dan ligt de uiterste deadline op 1 januari 2026 of in geval van een EPC KNR op 1 januari 2030.

Nog niet in regel? Bekijk dan eerst de startkaart van het Vlaams Energie en Klimaatschap. Op die manier weet je precies over welke informatie je moet beschikken voordat je een energiedeskundige type D uitnodigt en stijgt ook de kans dat je over een meer betekenisvol label beschikt.

www.cjt.be/epc

LAADPALEN

Op parkings met minstens 20 plaatsen is sinds dit jaar de installatie van laadpalen voor elektrische auto's verplicht. Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning worden soms reeds eisen gesteld voor parkings voor minstens 10 voertuigen. De regelgeving is ook van toepassing op parkings van jeugdverblijven. Privé of publiek maakt niet uit. Je vindt alle details op onze website.

www.cjt.be/laadpalen

AGENDA

In deze agenda willen we alle data van vormingsmomenten, ontmoetingsmomenten, indientdata enz. opnemen die interessant kunnen zijn voor uitbaters. Ook hiervoor staat onze redactie open voor suggesties. Mail die gerust door naar info@cjt.be!

Infomoment sectorale investeringssubsidie

27 januari 2025

Jeugdverblijven die aan bepaalde voorwaarden voldoen, kunnen bij het Departement CJM subsidie aanvragen op vlak van duurzaamheid, veiligheid en toegankelijkheid. Zie nieuwsflash (pagina 27) voor meer info.

Uitbaterstweedaagse

31 januari en 1 februari 2025

CJT en VJH organiseren een tweedaagse voor uitbaters van jeugdverblijfcentra, kampeerterrainen en hostels. Het volledige programma vind je op www.cjt.be/uitbaterstweedaagse.

Je kan (gratis) inschrijven voor één of meerdere sessies.

Werkingsverslag werkingssubsidie 2024

10 februari 2025

Alle jeugdverblijven die recht hebben op een werkingssubsidie voor een periode die 2024 omvat, moeten een werkingsverslag bezorgen aan het Departement CJM. De benodigde gegevens voor het werkingsverslag

worden opgevraagd via het subsidieloket KIOSK.

Voor het gedeelte overnachtingscijfers moet gebruik gemaakt worden van de statistiekenmodule op Kampas. Deze cijfers worden op 10 februari automatisch doorgestuurd naar het Departement CJM.

Aangifte patrimoniumtaks

31 maart 2025

Vzw's met bezittingen met een waarde van minstens 50 000 euro dienen aangifte te doen.

Aanvraag sectorale investeringssubsidie

1 april 2025

Jeugdverblijven die aan bepaalde voorwaarden voldoen, kunnen bij het Departement CJM subsidie aanvragen op vlak van duurzaamheid, veiligheid en toegankelijkheid.

Financieel verslag personeelssubsidie 2023-2024

1 april 2025

Alle jeugdverblijven type comfort die personeelssubsidies ontvingen in 2023

en/of 2024, moeten een financieel verslag indienen voor beide jaren samen. De benodigde gegevens voor het financieel verslag worden opgevraagd via het subsidieloket KIOSK. Het Departement stuurt hiervoor nog instructies uit. Er zal daarnaast een sjabloon ter beschikking gesteld worden waarin zowel de balans, de resultatenrekening als het loonkostenoverzicht vervat zijn.

Tussentijdse aanvraag personeelssubsidie

1 april 2025

Jeugdverblijven type comfort die aan bepaalde voorwaarden voldoen en nog geen personeelssubsidie hebben toegekend gekregen, kunnen een aanvraag doen voor het jaar 2026.

Jeugdverblijven die vandaag reeds een personeelssubsidie ontvangen, hoeven geen stappen te ondernemen.

Opening boekingsjaar 2028 op Kampas

26 april 2025

Kampas opent het boekingsjaar 2028 zaterdag 26 april om 10u stipt. Vanaf dat moment kunnen groepen via Kampas op zoek naar een locatie in 2028.